

Si₂ carta a₂ca₂jmo₃ San Pablo ne₄ dsa₂ GÁLATAS

Jmo₅ Pa₄ si₂ a₂chein₃ ne₄ Guá₅ i₂chan₂ 'uë₃ Galacia

¹ Jniá₂ Pa₄, líng₅ i₂chen₄ quián₅ Te₁gui'₅₄ la₁ tsá₃ líng₅ i₂'ín₁ quián₅ dsa₂ mi₂güíg₃, on₃ guë'₂ i₂chen₄ quián₅ dsa₂ mi₂güíg₃ né₃. Líng₅ jan₂ i₂'ín₁ quián₅ Jesucristo, quian'₅₄ Diú₄ Jmei₂ i₂ca₂jme₃ein'₅₄ ja₁jme₁rë₂liin₅₄. ² Jniá₂, quian'₅₄ ca₂le₃jín₃ rin'₅₄ jniog₄ i₂quiang'₅₄, jmo₂ jnia'₅₄ si₂ carta la₂ a₂dsian'₅₄ jnia'₅₄ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ guá'₅ i₂chan₂ 'uë₃ Galacia. ³ Jui₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Diú₄ 'nia'₂, jui₁jmo₅₄ bá₄ Diú₄ Jmei₂ quian'₅₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo né₃, jui₁'ei₅ bá₄ tei₄ tion'₅₄ 'nia'₂. ⁴ Jesús 'éi₂ bá₄ ca₂gue₃ 'mú₃ 'uig₅₄ dsáu₁ jniog₄, a₂lió₂ jë₄ mi₂güíg₃ 'lig'₅₄ la₂, co₂jaun₂ ca₂rë₃'njó₃ dsí₅ Diú₄ quián₂ i₂lín₅ jmei₂ jniog₄. ⁵ ¡'Éi₂ bá₄ jui₁le₂juin'₂ co₂tan₅₄! A₂méi₃.

Tsá₃ ma₃jág₁ siá'₂ cha₂jua'₅₄ a₂lión₂ dsa₂

⁶ Dsi₂gó'₃ dsi₃ ia₁ ma₂'niog'₂ 'nia'₂ téng'₄ cón'₂ Diú₄ i₂ca₂të₃ 'nia'₂ të₂le₃ ia₁ a₂'ua₁ dsí₅ Cristo. Ia₁ a₂ma₂nag'₂ táng₃ 'nia'₂ jág₁ siá'₂. ⁷ On₃jua'₅₄ a₂dsi₂jó'₃ a₂cha₂ guë₄ jág₁ dse₃ siá'₂ a₂lió₂. La₁ia₁ juá'₅ jniá₂, chan₂ i₂lín₅₄ i₂i₂nio₄ jmo₅ a₂dsi₂cón'₅ 'au'₂ 'nia'₂. A₂'nio₃ jme₃tsíin₃ jág₁ dse₃ la₂ quió'₅ Cristo a₂tín'₄ dsa₂. ⁸ La₁ në₁jua'₂ chan₂ i₂jme₂tiñ₅ 'nia'₂ caun₂ jág₁ a₂juá'₂ a₂tín'₄ dsa₂, la₁ në₁jua'₂ tsá₃ lë₅ con'₂ lë₅ jág₁ a₂ma₂'ë₄ jnia'₅₄, dsa₂ 'éi₂ jui₁të₂tsíñ₅₄ náu₃ a₂dsi₃'éin₂.

Tsá₃ a₂nag₅₄ o₁jŋia'₅₄ guio₅₄ jnia'₅₄, o₃ o₁jŋia'₅₄ jan₂ ángel i₂já₅ guei'₅₄ i₂juíg₃. ⁹ Juí₁lia'₂ ma₂jua'₅₄ jnia'₅₄ nē₅, juá'₄ táng₃ siá'₂: nē₁jua'₂ chan₂ i₂'é₂ jág₁ a₂ma₂rë₂tsín₄, a₂tsá₃ lě₅ con'₂ lě₅ a₂ma₂gue'₅₄ 'nia'₂, dsa₂ 'éi₂ juí₁të₂tsiin'₅₄ náu₃ a₂dsi₃'éin₂. ¹⁰ ¿'E₂ líñ'₂ 'nia'₂? ¿O₃ bá₄ a₂jme₂'uá₁ jniá₂ dsí₅ dsa₂ mi₂güíg₃ con'₂ dsi₂ten₅₄? ¿O₃ bá₄ a₂jme₂'uá₁ jniá₂ dsí₅ Diú₄'e₂? ¿O₃ bá₄ jmo₅ jniá₂ a₂'ňio₂ dsí₅ dsa₂ mi₂güíg₃ 'e₂? Tsá₃ ma₃le₃jua'₅₄ a₂líng₅ gué₄ dsa₂ i₂jme₂ti₃ ja₁con₂ Cristo, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂.

A₂ lia'₂ ca₂lin₃ Pa₄jan₂ i₂chen₄ quián₅ Jesús

¹¹ Juí₁le₂ňi'₅₄ 'nia'₂ rín'₅₄ jniog₄, jág₁ dse₃ a₂tín'₄ dsa₂ a₂qui₂'é₅ jniá₂, on₃jua'₅₄ jág₁ a₂le₃jua'₅₄ a₂lě₁'no'₂ dsa₂ mi₂güíg₃ dsí₅. ¹² On₃ gué'₂ jua'₅₄ a₂ca₂gue₃ jniá₂ quió'₅ 'i₁jan₂ dsa₂ mi₂güíg₃, on₃ gué'₂ jua'₅₄ chan₂ dsa₂ i₂ca₂jme₃tag₅ jniá₂. 'Niog₅ bá₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo ca₂jme₃jniai₂₃ jág₁ nē₅ ja₁cong₂. ¹³ Ia₁ ma₂ca₂rë₃ňi'₅₄ bá₄ 'nia'₂ 'a₂ lia'₂ jme₁líng₄ le₂jŋiá₅, lia'₂ con'₂ jme₁'eng₅₄ gué₄ juá'₅ quió'₅ dsa₂ judíos. Ma₂ňi'₅₄ bá₄ 'nia'₂ nē₃ a₂dséi₂ dsí₃ gué₄ lin₃ ca₂'éng₃ dsa₂ quián₅ Diú₄, 'ňio₅ lin₃ jme₁quín'₅ jniá₂ bí₂ a₂co₂dsia₅ jme₁'éng₄ dsa₂ 'éi₂. ¹⁴ Ia₁ jniá₂ bá₄ i₂jme₁dsi₂jŋiág₄ 'ňio₅ lin₃ gué₄ con'₂ gué₄ ca₂le₃jín₃ dsa₂ go₃ i₂co₂ring₂ quiang'₅₄. Ia₁ jniá₂ 'ňio₅ lin₃ gué₄ jme₁jme₂gó₁ jmo₂₃ 'í₁ tag₄ quió'₅ dsa₂ can'₅₄ quián₂ jnia'₅₄ ma₂líg₂. ¹⁵ La₁ lia'₂ con'₂ né'₃ a₂le₃chang₂, ca₂quió'₂ Diú₄. A₂'ua₁ dsí₅ gué₄ lin₃ ca₂të₃ jniá₂. Ca₂rë₃'ňio₃ dsí₅, ¹⁶ ca₂jmo₃ ca₂rë₃cuíng₅ ca₂'íin₃ Ja₁ňi'₅₄, ia₁jaun₂ qui₁'é₄ jniá₂ jág₁ dse₃ quió'₅, jin₄ dsí₂nau₂. Jaun₂ tsá₃ jua'₅₄ ca₂ňeg₅₄ ca₂i₁'niag₂

dsa₂ mi₂güíg₃ i₂to'₂ jág₁, ¹⁷ on₃ guë'₂ ca₂ñeg₅₄ juig₂ Jerusalén jua'₅₄ ca₂i₁jing₁₂ i₂ma₂lín₅ dsa₂ i₂chen₄ quián₅ Te₁gui'₅₄, i₂ma₂ja₂lén₂ jniá₅ guë₄ lia'₂ con'₂ guë₄ jniá₂. Dsi₂jui₅ bá₄ ca₂ñeg₅₄ le₂'uig₅₄ jui₅ 'uë₃ Arabia. Cang₂ guë₄ jaun₂ ca₂ñág'₃ jui₅ Damasco. ¹⁸ Jme₁ca₂dsin₃ 'ni₅ ñi₂ cang₂ jaun₂, jaun₂ guë₄ ca₂ñeg₅₄ Jerusalén ca₂i₁dsia₂ jág₁ quian'₅₄ Pe₄.* Ja₁jaun₂ ca₂jan₅₄ guia₃-'niá₂ jmig₄. ¹⁹ La₁ 'i₁jan₂ i₂sián'₂ i₂lín₅ i₂chen₄ quián₅ Jesús tsá₃ ca₂jing₅₄, jnia'₅₄ lia'₂ jan₂ Jacobo dsó₂ rín'₅₄ Te₁gui'₅₄ bá₄. ²⁰ Jág₅ bá₄ Diú₄, jág₁ dsau₅ bá₄ tó'₅ ne₄ si₂ la₂, tsá₃ tē₂jíng₁. ²¹ Cang₂ jaun₂ guë₄ në₃, ca₂ñó₃ le₂tan₅₄ juig₂ ja₁tén₄ 'uë₃ Siria quian'₅₄ Cilicia. ²² Rín'₅₄ jniog₄ quián₅ guá'₅ chan₂ 'uë₃ Judea në₃ i₂tión₂ le₃quió'₅ Cristo, tsá₃ jme₁ma₂cuig₂₃ dsi₁ne₁. ²³ Jnia'₅₄ lia'₂ jme₁ma₂nág₂ bá₄ dsia₅ rín'₅₄ jniog₄ 'ag₂₃ juá'₂: “Dsa₂ i₂jme₁co₂'ein₅ jniog₄ le₂jniá₅, la₁ rë₂në₃ në₃ ma₂ñi₂₃ ján₃ 'é₂ jág₁ a₂jme₁'nio₃ jme₁'éin₂ le₂jniá₅.” ²⁴ Jaun₂ ca₂jme₃juiin₂ Diú₄ bá₄ o₄quió₃.

2

Dsa₂ i₂chen₄ sián'₂ guein₂₃ Pa₄

¹ Jme₁ca₂ñí₂ guia₃-quén₂ ñi₂ cang₂, jaun₂ guë₄ ca₂ñeg₅₄ táng₃ Jerusalén quiang'₅₄ Bernabé. Tito në₃, ca₂jáng₂. ² Ca₂ñeg₅₄ ja₁jaun₂ ia₁ ca₂jme₃jnia₅ Diú₄ ne₃ a₂ca₂tíng₂ nei₅₄. Jaun₂ ca₂dsia₃ bá₄ jniá₂ ne₄ dsa₂ i₂tián₅ Jerusalén 'éi₂ jág₁ dse₃ në₅ a₂'é₅ jniá₂ jin₄ dsi₂nau₂, la₁ jmá'₃ lia'₂ quian'₅₄ dsa₂ i₂lia'₂ lë₅ i₂quian₅ ne₄ jui₅ bá₄, jë₄ con'₂ jmá'₃ guio₅₄ bá₄ jnia'₅₄, ca₂dsiá₁ jág₁ ia₁jaun₂ tsá₃ lë₅ jua'₅₄ a₂lë₁ñi₅

* ^{1:18} griego: Cefas.

jniá₂ jmo₂₃ ta₁ a₂tsá₃ ta₁ tí₄. ³ Ca₂lia'₂ jnia'₅₄ Tito, i₂jme₁quian'₅₄ jniá₂, tsá₃ ca₂chi₃quióng₂ dsa₂ jmiг₄ jua'₅₄ a₂tion₅₄ jme₃ti₃ 'éi'₃ a₂jme₁ti₃ ni₁lo₁₂, o₁jnia'₅₄ jme₁lín₄ 'éi₂ griego. ⁴ Jág₁ në₅ ca₂ηjó₃ ia₁ i₂lin₅₄ dsa₂ i₂jui₁gan₂ i₂juá'₂ lín₅ rin'₅₄ jniog₄, ca₂i₃toin'₅₄ con'₂ tē₃co'₅₄ jé₄ quián₂ jnia'₅₄, a₂jme₁'nio₃ tiog₃ con₂ 'í₁ 'a₂ lia'₂ lë₅ chong₂ jnia'₅₄ con'₂ dsa₂ ma₂lón₂ le₃quió'₅ Cristo Jesú_s, ia₁ tsá₃ ma₃tio'₅₄ jniog₄ 'éi'₃; la₁ 'éi₂ në₃ jme₁'nio₃ jme₁to'₂ táng₃ 'éi'₃ guei₂ jaun₂. ⁵ La₁ tsá₃ 'ein₂ ca₂cuë₃ jnia'₅₄ jmiг₄ jnia'₅₄ 'i₁ca₂tiá₂ tei₄ jua'₅₄ jme₃gau₅ 'éi₂, ia₁ 'niog₂ jnia'₅₄ a₂caun₂ o₁nóg'₅ cha₂ jág₁ dsau₅ jacon'₂ 'nia'₂ jág₁ dse₃ a₂lón₂ dsa₂.

⁶ Ju₁lia'₂ dsa₂ i₂lia'₂ lë₅ lín₅ dsa₂ dsen₅₄ i₂juá'₅ jniá₂, (ton'₂ jáñ₃ bá₄ tsá₃ a₂jaun₂ tion₅₄ 'í₁n₅ dsi₃ le₃guion₅₄ 'a₂lia'₂ ma₂ja₂lén₂ 'éi₂ jmo₂₃ guioin₅₄). Ia₁ tsá₃ 'í₁ jaun₂ con₂ Diú₄ jua'₅₄ 'a₂lia'₂ jniá₂ dsa₂), ju₁lia'₂ dsa₂ 'éi₂ në₃, tsá₃ 'e₂ ñag₅₄ jua'₅₄ a₂ca₂jme₃tag₂₃ gué₄ con'₂ lë₅ jág₁ a₂'é₅ jniá₂. ⁷ Ia₁ tē₂le₃ ca₂rë₃lí₄ bá₄ guioin₅₄, co₂jaun₂ bá₄ ta₁ a₂ma₂cuë₃ Diú₄ a₂'é₄ jniá₂ jág₁ dse₃ jin₄ dsi₂nau₂, * ju₁lia'₂ lë₅ ta₁ ma₂dsia₃ gu₂ Pe₄ a₂'é₂ jág₁ dse₃ jin₄ dsa₂ judíos.† ⁸ Jaun₂ Diú₄ i₂jan₂ tan₅₄ 'éi₂ bá₄ ca₂chein₃ gué₂ Pe₄ a₂lín₅ 'éi₂ dsa₂ i₂chen₄ quiáin₅ tē₂le₃ jin₄ dsa₂ judíos, le₂jaun₂ bá₄ ca₂chei₃ gué₂ jniá₂ jáñ₃ a₂líng₅ i₂chen₄ quiáin₅ tē₂le₃ jin₄ dsi₂nau₂. ⁹ Jaun₂ lë₃, Jacobo, Pe₄,‡ quian'₅₄ Juan₅₄ në₃, co₂'nió'₄ i₂lín₅ dsa₂ dsen₅₄ quián₅ guá'₅, ca₂rë₃lí₄ bá₄ guioin₅₄, 'ñiog₅ bá₄ Diú₄ ma₂cuë₃ ta₁ në₅, jaun₂ ca₂cuë₃ gu₂ a₂ca₂jmo₃ léi₄, jniá₂ quian'₅₄ Bernabé co₂'nió'₄ a₂'ei₅ caun₂ jág₁ quiain'₅₄ a₂dsau₅₄ jnia'₅₄

* ^{2:7} lit. "jin₄ dsa₂ i₂tsá₃ lo₄ rë₂uìng₄."

† ^{2:7} lit. "jin₄ dsa₂ i₂rë₂uìng₄ lo₄"; jáñ₃ bá₄

‡ ^{2:9} griego: Cefas; jáñ₃ bá₄

dsi₁jmó₁ ta₁ ja₁con₂ dsi₂nau₂. Guioin₅₄ guë'₂ táng₃ dsi₂jmó₂ ta₁jín₄ dsa₂judíos. ¹⁰Jŋia'₅₄ lia'₂ a₂jaun₂ bá₄ jág₁ a₂ca₂cué₃ a₂jmó₁ jnia'₅₄ dsilog'₂ dsi₅ dsa₂ te₂ŋé₂, a₂në₅ bá₄ guë'₂ a₂'ín₅ dsi₃ jniá₂ quín'₅ jniá₂ bí₂ jmo₂₃.

Ca₂jí, Pa₄ ca₂jéin₂ Pe₄ juig₂ Antioquía

¹¹ La₁ lia'₂ con'₂ nje₄ Pe₄ juig₂ Antioquía, ca₂jéin₂ jniá₂ dsi₁ne₁, 'uig₅₄ ia₁ a₂jmo₂₃ a₂tsá₃ dsi₂ten₅₄ jmo₃.

¹² Ia₁ le₂jníá₅ jme₁guë'₅ co₂dsia₅ quiain'₅₄ dsi₂nau₂; la₁ jme₁ca₂dsi₃lén₂ i₂chen₄ quián₅ Jacobo, jaun₂ guë'₄ ca₂jme₃lío₃ ca₂ŋó₃ cau₅, tsá₃ ma₃ca₂guë'₃ quiain'₅₄ dsa₂ 'éi₂, 'uig₅₄ ia₁ a₂gain₃ dsa₂ i₂ti₅ lo₄.

¹³ Jaun₂ dsa₂ judíos i₂'én₂ sián'₂ ca₂jme₃quiain'₅₄ bá₄ Pe₄ a₂lë₁co₂jmo₂₃ o₁ne₁ quiong'₅₄; ca₂lia'₂ le₂jiog₅ Bernabé ca₂ŋó₃ quiong'₅₄ jáñ₃. ¹⁴ La₁ jme₁ca₂jág₃ jniá₂ tsá₃ jmo₂₃ lia'₂ con'₂ lë₅ tí₅ dsón'₂ juá'₂ jág₁ dse₃, jaun₂ ca₂juíg₂ jniá₂ Pe₄ të₃nag₅ le₃jín₃ dsa₂:

—'Ne₂ guë'₂ líng'₅ jan₂ dsa₂ judío, le₂jaun₂ bá₄ guë'₂ chang'₂ jmo'₂ lia'₂ lë₅ chan₂ dsi₂nau₂, on₃jua'₅₄ rë'₂ con'₂ lë₅ jme₁jmó'₂ ia₁ a₂líng'₅ dsa₂ judío, ¿'a₂ bá₄ lia'₂ jaun₂ chi₁quiang'₅₄ jmig₄ dsi₂nau₂ a₂le₃chain₂ con'₂ lë₅ chan₂ dsa₂ judíos?

¹⁵ 'Lág₅ jniog₄ judíos con'₂ lë₅ chong₂, —ca₂juíg₂ jniá₂ Pe₄—, on₃jua'₅₄ rë'₂ jui₁lia'₂ dsi₂nau₂ i₂qui₂rë₂cán'₄ dso₄. ¹⁶ Jaun₂, a₂ne₄ bá₄ jniog₄, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ guén'₂ Diú₄ në₂jag₄ i₂tsá₃ 'e₂ dso₄ rìn₂, jua'₅₄ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃, jnia'₅₄ lia'₂ a₂le₃'én₂ bá₄ dsa₂ të₂le₃ quió'₅ Jesucristo. 'Uig₅₄ jaun₂ ca₂të₂ jniog₄ jáñ₃ ma₂ca₂rë₃'én₂ të₂le₃ quió'₅ Jesucristo ia₁jaun₂ bá₄ guéi'₂ Diú₄ jniog₄ në₂jag₄ a₂tsá₃ ma₃'e₂ dso₄ rë₂cáu'₄, të₂le₃ a₂jnia'₅₄ con'₂ 'éin₂ bá₄, on₃jua'₅₄ rë'₂ a₂'nió'₅ jme₁ti₁ ta₁ qui'₅ 'Éi'₃. Ia₁ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ chén'₅ rë₂

ne₄ Diú₄ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₂ti₃ 'Éi'₃. **17** Në₃ në₃, chi₂jua'₂ 'niog₂ jniog₄ tē₃tsag'₅₄ dse₃ tē₂le₃ ne₄ Diú₄, 'uig₅₄ ia₁ a₂ma₂tióng₂ le₃quió'₅ Cristo, jaun₂ gué₄ ca₂dsióg₃ rē₂jniá₂ a₂lág₅ jniog₄ dsa₂ i₂qui₂rē₂cán'₄ dso₄ bá₄ jáñ₃, ¿on₁ bá₄ 'nió'₄ le₃jua'₅₄ Cristo tē₂le₃ cué₅ bí₂ bá₄ jniog₄ a₂caun₂ 'nióg₁ dso₄? ¡Dsón'₂ bá₄ on₁jua'₅₄ le₂jaun₂!

18 Ia₁ chi₂jua'₂ co₂dsia₅ ma₂ca₂'éng₃ caun₂ cosa, con'₂ siá'₂ gué'₂ 'nio₃ chog'₅₄ táng₃, jaun₂ gué₄ dsón'₂ a₂jme₂jniág₁ 'ñiό₃, a₂ma₂ca₂i₁juing₅₄ 'éi'₃. **19** Tsá₃ 'io₅ bí₂ 'Éi'₃ jua'₅₄ a₂chei'₃ rē₂ ne₄ Diú₄. Jaun₂ në₂jag₄ bá₄ i₂co₂dsia₅ ma₂jon₅ bá₄ jniá₂ tē₂le₃ ne₄ 'Éi'₃ ia₁jaun₂ le₃chang₂ táng₃ tē₂le₃ ne₄ Diú₄. **20** Jaun₂ co₂'nió'₄ ca₂tē₁ton₅₄ bá₄ jniá₂ co₂lë₅ quian'₅₄ Cristo ne₄ cróg₄; jaun₂ on₁jua'₅₄ 'ñiό₃ jniá₂ chang₂; 'ñiog₅ bá₄ Cristo i₂chan₂ juí₅ jme₂dsí₂ quió₃. Lia'₂ con'₂ lë₅ chang₂ ni₁ñí₅ la₂, chang₂ tē₂le₃ a₂jnja'₅₄ con'₂ 'éng₂ tē₂le₃ quió'₅ Ja₁ñj'₅₄ Diú₄, i₂ca₂rē₃ 'nio₃ jniá₂, ca₂jíin'₂ 'ñiog₅ o₄quió₃ jniá₂. **21** Jaun₂ tsá₃ 'nio₃ jniá₂ jua'₅₄ a₂jmo₅₄ cau₅ a₂'ua₁ dsí₅ Diú₄; ia₁ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ guion₅₄ dsa₂ lé₂ le₃jmo₃ a₂chein'₃ rē₂ ne₄ Diú₄ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃, tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ a₂ca₂jon₃ Cristo jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂.

3

A₂ lia'₂ guén'₂ Diú₄ dsa₂

1 ¡'En₁ jmá'₃ tsá₃ rē₂'en₅₄ 'au'₂ 'nia'₂ dsa₂ gálatas! ¿'Ein₂ bá₄ je₂na'₅₄ i₂ca₂jme₃gau₅ 'nia'₂? Jua'₂ ma₂ca₂tē₂ bá₄ ne'₅₄ 'nia'₂ guiong'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁jnia₅ jnia'₅₄ tē₃dsón'₂ 'ñiog₅ Jesucristo i₂tē₁ton₅₄ cróg₄. **2** Nag₄ caun₂ 'nia'₂ a₂juá'₄

la₂: ḡ'A₂ lia'₂ ca₂guen'₅₄ 'nia'₂ Jme₂dsí₂ quián₅
 Diú₄? ḡCa₁guein'₅₄ 'nia'₂ ia₁ a₂ca₂jme₁ti'₄ ta₁ quí'₅
 'Éi'₃ quió'₅ Moisés? ḡO₃ bá₄ ca₂guein'₅₄ 'nia'₂
 jme₁ca₂rë₃'éng'₂ jág₁ a₂ma₂nei'₂ 'e₂ 'nia'₂? ³ ḡ'A₂
 bá₄ lia'₂ njí₄ tsá₃ rë₂'en₅₄ 'au'₂ 'nia'₂? ḡO₃ bá₄ 'náu'₂
 'nia'₂ 'au'₂ a₂jme₁'ñiag'₂ quian'₅₄ jui₅bí₂ quiáng'₂
 guiong'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁lióg'₄ quian'₅₄ Jme₂dsí₂?
⁴ ḡO₃ bá₄ tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ ca₂le₃jé₃ a₂ma₂ca₂i₃njí'₂ 'nia'₂?
 Juí₁le₅₄ bá₄ a₂cha₂ ta₁ jmo₃ bá₄ ca₂la₂ a₂jaun₂.
⁵ Jé₁ma₂ca₂cuín₃ Diú₄ Jme₂dsí₂ quiáin₅ jmo₂₃ léi₄
 jué'₂ jin'₄ 'nia'₂, ḡ'e₂ lë₃ jmo₂₃? On₃juá'₅₄ a₂jaun₂
 gué'₂ jmo₂₃ ia₁ a₂jme₂ti'₅₄ 'nia'₂ 'Éi'₃. A₂jaun₂ bá₄
 jmo₂₃ léi₄ jué'₂ të₂le₃ ia₁ a₂ca₂rë₃'én'₂ 'nia'₂ jág₁
 a₂ma₂nei'₂ bá₄. ⁶ Ia₁ Abraham ně₃, ca₂rë₃'én₂
 të₂le₃ quió'₅ Diú₄. A₂ca₂rë₃'én₂ jaun₂, ca₂gué'₂
 Diú₄ ně₂jag₄ bá₄ i₂ca₂rë₃ti'₅₄ 'éi'₃. * ⁷ Uíg₅₄ jaun₂ ně₃,
 ca₂tín₂ 'nia'₂ le₃njí'₅₄: juí₁lia'₂ dsa₂ i₂'én₂, i₂'éi₂ bá₄
 i₂lín₅ të₃dsón₂ co₂'nió'₄ tsí₁jon₂ Abraham. ⁸ Ne₄ Si₂
 gui'₅₄ jaun₂ ca₂juá'₂ Diú₄ të₃jnjá₅ ca₂tsí'₃ Abraham
 a₂guein₃ le₂jiog₅ dsí₂nau₂ të₂le₃ jnia'₅₄ con'₂ le₃'én₂
 bá₄, co₂'nió'₄ ně₂jag₄ bá₄ i₂le₃ti'₅₄ 'éi'₃, jme₁ca₂juá'₂
 le₂la₂: "Ca₂le₃jé₃ juíg₂ te₁'í₁ gua'₅₄ 'uë₃ jme₁gon'₅₄
 jniá₂ të₂le₃ quian'₅₄ 'ne₂."† ⁹ Jaun₂ le₂ně₅ bá₄ ně₃,
 juí₁lia'₂ dsa₂ i₂'én₂ ně₃, i₂'éi₂ bá₄ i₂lín₅ dsa₂ i₂rë₂gon'₅₄
 quián₅ Diú₄ co₂dsia₅ quiain'₅₄ Abraham i₂ca₂rë₃'én₂
 'éi₂.

¹⁰ Dsa₂ i₂jmo₅ dsí₅ a₂tioin'₅₄ 'Éi'₃ tióin₂ jui₅ 'éi'₃
 a₂dsí₃'én₂. Ia₁ juá'₂ ne₄ Si₂: "Ca₂le₃jín₃ i₂tsá₃
 jme₂ti₃ ca₂le₃jé₃ 'éi'₃ a₂tio'₅₄ ne₄ Si₂ tioin'₅₄ 'éi'₃

* ^{3:6} Génesis 15:6. † ^{3:8} Génesis 12:3; 18:18; 22:18.

a₂dsi₃'éin₂."† 11 Rë₂ bá₄ léi₄ jaun₂ ně₃, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ le₃náu₃ rë₂ ne₄ Diú₄ të₂le₃ ia₁ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃. Ia₁ ne₄ Si₂ juá'₂: "Dsa₂ i₂guén'₂ Diú₄ co₂'nió'₄ i₂lín₅ i₂dsen₃, të₂le₃ a₂jnia'₅₄ con₂ a₂'éin₂ bá₄ le₃chain₂."§ 12 La₁ 'Éi'₃ Juá'₅ quió'₅ Moisés ně₃, on₃jua'₅₄ a₂acha₂ ja₁já₄ 'uig₅₄ a₂'én₂ dsa₂ jaun₂. Ia₁ të₂le₃ le₂la₂ bá₄ juá'₂: "Dsa₂ i₂jmo₅ lia'₂ con₂ lě₅ juá'₂ 'Éi'₃, quian'₅₄ 'Éi'₃ jaun₂ le₃chain₂."* 13 Cristo ca₂quí₃ ca₂lió₂ jniog₄ uig₅ a₂jme₁ca₂tág₂ guéi₁ con₂ lě₅ 'Éi'₃. Ia₁ ne₄ Si₂ juá'₂: "Ma₂rë₂'é₂ uig₅ ja₁con₂ chi₂jua'₂ 'ein₂ i₂të₂ton₅₄ guei'₅₄ 'ma₂."† 14 Le₂ně₅ ca₂quí₃ ia₁jaun₂ a₂dse₃ jaun₂ a₂ca₂jme₃gon'₅₄ Diú₄ Abraham, ηag₅ le₃ja₁con₂ dsi₂nau₂ të₂le₃ quian'₅₄ Cristo Jesús. Ca₂quí₃ ia₁jaun₂ guéi₁ jniog₄ ca₂le₃jág₃ të₂le₃ ia₁ a₂'éin₂, guén₄ Jme₂dsí₂ Jnjió₅ a₂ma₂juá'₂ cuiin₃.

Jui₁lia'₂ 'Éi'₃Juá'₅, quian'₅₄jág₁a₂ma₂cuë₃Diú₄
 15 Rin'₅₄ jniog₄, la₂ cuë₅₄ jniá₂ caun₂ jág₁ jáng₅ léi₄ 'a₂ lia'₂ lě₅ jmo₅ dsa₂ mi₂güíg₃: Jui₁lia'₂ jme₁quiog₂ dsa₂ caun₂ si₂ ja₁tio'₅₄ jág₁ a₂líf₅₄ jaun₂ tio'₅₄ firma quió'₅, jaun₂ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ le₃jmo₃ tsá₃ quen₅ si₂ jaun₂, on₃ guë'₂ ma₃lé₂ jua'₅₄ jmo₃ gué₄ ηag₅₄ 'i₁caun₂ con₂ lě₅ jaun₂. 16 Jaun₂ le₂ně₅ ca₂cuë₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ ca₂cuë'₃ Abraham quian'₅₄ chi'₂ dsio₄ 'éi₂. Ne₄ Si₂ quió'₅ tsá₃ juá'₂ jua'₅₄ a₂iin₂₃ "juin₅ tsí₁jon₂" 'éi₂. Ca₂juá'₂ "tsí₁jon₂ quiáng'₂",‡ iin₂₃ jan₂ dsa₂ bá₄. I₂jan₂ 'éi₂ lín₅ Cristo. 17 Le₂la₂ bá₄ 'é₅ jniá₂: Ca₂jmo₃ Diú₄ caun₂ jág₁ quiain'₅₄ Abraham.

‡ 3:10 Deuteronomio 27:26. § 3:11 Habacuc 2:4. * 3:12 Levítico 18:5. † 3:13 Deuteronomio 21:23. ‡ 3:16 Génesis 12:7; 13:15; 24:7.

Jaun₂ jme₁ca₂gua₃ 'Éi'₃ Juá'₅ ně₃, quén₂ 'ŋiá₂-láu₂ rë₂dsí₂ guióg₂-guiá₂ (430) nj₂ cang₂ jaun₂, la₁ tsá₃ le₃jua'₅₄ jua'₅₄ a₂tsá₃ quen₅ jág₁ a₂li'₅₄ Diú₄ quiain'₅₄ Abraham, on₃ gué'₂ le₃jua'₅₄ a₂tsá₃ jma₃quen₅ jág₁ ron₅ a₂rë₂cué₁ quió'₅ Diú₄. **18** Ia₁ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂gue₃ dsa₂ a₂ca₂tiín₂ a₂cué₃ Diú₄ të₂le₃ ia₁ a₂jme₂ti₃ 'Éi'₃, jaun₂ tsá₃ ma₃le₃jua'₅₄ jua'₅₄ a₂gue₃ gué₄ dsa₂ të₂le₃ ia₁ a₂ma₂cué₃ Diú₄ jág₁ quió'₅. La₁ ca₂cué₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ ně₃ ca₂cué'₃ Abraham a₂ca₂tiín₂ gue₃ a₂lë₁gue₃ co₂ŋjí₂ bá₄. **19** ¿'E₂ ta₁ quí'₅ 'Éi'₃ Juá'₅ jaun₂ ně₃? Cang₂ jaun₂ bá₄ ca₂já₃, a₂quí'₃ ta₁ a₂'ë₃ 'a₂ lia'₂ lë₅ qui₂i₁juín₅₄ dsa₂ 'no₂₃ dso₄. 'Éi'₃ jaun₂ ca₂gua₃ ca₂lia'₂ ca₂guan₃ "tsi₁jon₂ i₂jan₂ i₂'iin₂₃ 'éi₂" con'₂ lë₅ jág₁ ma₂cué₃ Diú₄. 'Éi'₃ jaun₂ ně₃, ca₂të₁ron₅₄ të₂le₃ quian'₅₄ ángel i₂ca₂'ë₂ jág₁. Ca₂të₁tsin'₅₄ jan₂ dsa₂ i₂chén'₅ ne₄ jág₁. **20** La₁ jme₁ca₂dsia₃ Diú₄ jág₁ quiain'₅₄ Abraham le₂'uig₅₄, 'ŋiog₅ bá₄ ca₂dsia₃ jág₁. Tsá₃ 'ein₂ sián'₂ ca₂nau₂ ne₄ jág₁. Ia₁ i₂jan₂ tan₅₄ 'éi₂ bá₄ Diú₄ i₂ca₂juá'₂ jme₁ca₂juá'₂.

Ta₁ a₂quí'₅ 'Éi'₃ Juá'₅

21 ¿O₃ bá₄ co₂'nió'₄ juá'₂ jaun₂ ně₃, a₂quí'₅ ta₁ 'Éi'₃ a₂'nió₃ 'ein₂ jág₁ a₂ma₂cué₃ Diú₄? On₃jua'₅₄ le₂jaun₂. Jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂ le₃cué₃ 'Éi'₃ Juá'₅ caun₂ jui₅ ja₁lé₂ le₃chan₂ jme₂dsí₂, jaun₂ bá₄ jme₁lé₂ le₃guen₃ Diú₄ dsa₂ të₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₃ti₃ dsa₂ 'Éi'₃ jaun₂. **22** La₁ lia'₂ con'₂ lë₅ juá'₂ ne₄ Si₂, ca₂le₃jín₃ bá₄ dsa₂ tioin'₅₄ le₁'ŋei'₅₄ jui₅ ja₁'no₂₃ dso₄, ia₁jaun₂ të₂le₃ a₂jnia'₅₄ con'₂ 'ein₂ bá₄ të₂le₃ quió'₅ Jesucristo le₃gue₃ a₂ma₂juá'₂ Diú₄ cué₃.

23 Né³ a₂guá₂ jág₁ a₂le₃'én₂ dsa₂ ně₃, jme₁tio⁵⁴ jniog₄ le₁jnág₅ quian⁵⁴ 'Éi'₃, co₂'nió⁴ a₂jme₁jmo₂₃ 'í₁ jniog₄, qui₂le₁jnia₁ a₂le₃jniá₂ a₂le₃'ein₂ jaun₂.
24 'Uig₅₄ jaun₂ bá₄ ně₃, 'Éi'₃ ca₂jme₃góiñ₃ ne₄ quián₂ jniog₄, ně₂jag₄ bá₄ jan₂ tě₅ i₂ca₂jiog₃ ca₂tě₂ ja₁con₂ Cristo, ia₁jaun₂ jé₁ma₂ca₂rě₃'ein₂ tě₂le₃ quió⁵ 'éi₂, lé₂ le₃tě₃tsag⁵⁴ jniog₄ rě₂ ne₄ Diú₄. **25** Jaun₂ rě₂ně₃ ně₃ ma₂gua₅ bá₄ a₂'ein₂ jniog₄, tsá₃ ma₃tio⁵⁴ ne₄ 'Éi'₃ jua⁵⁴ a₂jaun₂ a₂jiog₅ gué₄ jniog₄, jmo₅ 'í₁. **26** A₂lín⁵ 'nia'₂ ca₂le₃jíng³ chi²-guein₂ quián₅ Diú₄, tě₂le₃ ia₁ a₂'én² 'nia'₂ le₃quió⁵ Cristo Jesú_s. **27** Jaun₂ ca₂le₃jín³ 'nia'₂ con² i₂ma₂tion⁵⁴ 'ei₅ caun₂ jág₁ quian⁵⁴ Cristo lia² con² jme₁ca₂jnjó² jmig₂, tión² 'nia'₂ a₂rě₂jniá¹ rě₂ling⁵⁴ ně₂jag₄ bá₄ Cristo 'njog₅. **28** Tsá₃ ma₃jma₃quéñ₅ tión₂ dsa₂, tsá₃ a₂nag₅₄ o₁jnia⁵⁴ i₂lín₅ judíos, o₃ griegos, on₃ gué² i₂lín₅ dsa₂ i₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ juig₅₄, on₃ gué² dsa₂ i₂tsá₃ 'ein₂ ne₄ jme₂ti₃ ně₃; dsa₂ ηe², o₃ dsa₂ mí₂ 'e₂; ia₁ i₂co₂rín₂ bá₄ 'nia'₂ le₃quió⁵ Cristo Jesú_s. **29** Chi₂jua² tén⁵ 'nia'₂ le₃quió⁵ Cristo, jaun₂ gué₄ líng⁵ dsa₂ tsí₁jon₂ Abraham, jaun₂ ca₂tín² 'nia'₂ guéi¹ a₂lě₅ jág₁ a₂cuë₃ Diú₄.

4

1 A₂la₂ bá₄ juá⁵ jniá₂: Tě₁lia² bín⁵⁴ guein₂, i₂ca₂tín₂ gue₃ a₂lě₅ jág₁ a₂cuë₃ jmei₂, tsá₃ jua⁵⁴ jma₃quéñ₅ líin₅ quian⁵⁴ dsa₂ i₂lian⁵⁴ quián₅ jmei₂, o₁jnia⁵⁴ a₂dsau₅ jan₂ i₂'éi₂ bá₄ quió⁵ ca₂le₃jé₃.
2 Chan₂ dsa₂ i₂jmo₅ 'í₁ nio₅ gu₂ ca₂le₃jé₃ a₂cha₂ quió⁵ 'éi₂, ca₂lia² ca₂tě₂ jmig₄ a₂'ë₅ jmei₂. **3** Jaun₂ le₂ně₅ bá₄ lě₅ quian⁵⁴ jniog₄. Tě₁lia² con² big⁵⁴, jme₁chong₂ jniog₄ le₁ηei⁵⁴ ne₄ 'éi³, tag₄ a₂jiog₅ bí₂ ja₁con₂ dsa₂

mi₂güíg₃. ⁴ La₁ jme₁ca₂dsin₃ jmi₄, ca₂chen₃ Diú₄ Ja₁ñi⁵⁴, ca₂rë₃cháin₃ ca₂caun₃ jan₂ dsa₂ mí₂ dsa₂ mi₂güíg₃, ca₂guain₃ líin₅ jan₂ dsa₂ i₂rë₂'en₅₄ ne₄ 'Éi'₃ Juá'₅. ⁵ Le₂në₅ bá₄ guain₃ a₂quí₃ a₂lió₂ ca₂le₃jág₃ jniog₄ con₂ dsa₂ jme₁tio⁵⁴ 'Éi'₃ jaun₂, ia₁jaun₂ guéi₂ Diú₄ jniog₄ a₂ma₂lág₅ chi²-guein₂ quiáin₅. ⁶ Jaun₂, 'uig₅₄ ia₁ a₂lín₅ 'nia'₂ chi²-guein₂ quiáin₅ ně₃, jaun₂ ca₂chein₃ Jme₂dsí₂ quián₅ Ja₁ñi⁵⁴ të₂dsi₅ jniog₄, jaun₂ Jme₂dsí₂ ně₃ juá'₂: “¡Abba!* ¡Tia₅₄ quiáng₃!” ⁷ Le₂në₅ jaun₂, tsá₃ ma₂lín⁵ 'ne₂ jan₂ i₂chi₁'ñe⁵⁴ ne₄ 'éi'₃; ma₂líng⁵ jan₂ ja₁ñi⁵⁴ bá₄. Jaun₂ chi₂jua² líng⁵ jan₂ ja₁ñi⁵⁴, ján₃ bá₄ ma₂líng⁵ jan₂ i₂ca₂tín₂ gue₃ a₂lé₅ jág₁ cuë₃.

I₅ dsí₅ Pa₄ o₄quió⁴ dsa₂ 'én₂

⁸ Le₂jniá₅, lia₂' con₂ tsá₃ Diú₄ jme₁ma₂cuín₂ 'nia'₂, jme₁tiong⁵⁴ le₁'ñeg⁵⁴ ja₁con₂ diú₄ lag₄ i₂të₃dsón² on₃jua⁵⁴ i₂le₃jua⁵⁴ diú₄ dsón². ⁹ La₁ rë₂në₃ ně₃ ma₂cuín₂ 'nia'₂ Diú₄, co₂'nió⁴ juá'₅, ma₂cuín₅ Diú₄ 'nia'₂. Jaun₂ ně₃, ¿'a₂ bá₄ lia₂ lě₅ a₂o₂no⁵⁴ táng₃ 'nia'₂ le₃ca³ tsá₃ caun₂ a₂qui₂'náu₂ 'au₂ a₂tóng² táng₃ ne₄ 'éi'₃ tag₄ 'uan₅₄ a₂tsá₃ ta₁ tí₄? ¹⁰ Ia₁ jmo² bá₄ gué₄ 'nia'₂ 'au₂ a₂jme₂jué¹ a₂lín₅₄ jmi₄, tsí₂, ñi₂, jein₂ ně₃. ¹¹ 'Níos₅ dsí₂gó³ dsí₃ ia₁ con₂ tsá₃ ñó₅ ně₁jua₂ tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ ta₁ a₂ma₂jmo₃ jniá₂ jin⁴ 'nia'₂.

¹² Rín⁵⁴ jniog₄, chi₂len⁴ jniá₂ 'nia'₂ juílen⁵⁴ bá₄ 'nia'₂ lia₂ líin₅ jniá₂, ia₁ jniá₂ ma₂ca₂jmo₃ dsí₃ ján₃ a₂líng₅ lia₂ líin₅ 'nia'₂. Tsá₃ 'e₂ jua⁵⁴ a₂tsá₃ dsí₂ten₅₄ a₂ma₂jmog⁵⁴ 'nia'₂. ¹³ Ia₁ ma₂ñi⁵⁴ bá₄ 'nia'₂, lia₂ jme₁ca₂'é₃ jniá₂ jág₁ dse₃ a₂lión₂ dsa₂ jin⁴ 'nia'₂

* **4:6** Abba: co₂'nió⁴ le₃jua⁵⁴: “Tia₅₄” quian₅₄ jág₁ jmei₅ arameo.

le₂'uig₅₄, ca₂lë₃ le₂jaun₂ 'uig₅₄ caun₂ dso₄ a₂jme₁líng₄.
 14 Dso₄ a₂ca₂jéin₃ jniá₂ jaun₂ në₃ co₂'nió'₄ a₂ca₂caun₃
 tåu₂ Diú₄ 'nia'₂ bá₄ jaun₂. La₁ on₃jua'₅₄ a₂jaun₂
 tsá₃ ca₂guei'₅₄ 'nia'₂ jua'₅₄ a₂tsá₃ ca₂rë₃jei'₅₄. Të₂le₃
 'io'₂ gué₄ ca₂guei'₅₄ bá₄ 'nia'₂ jniá₂ në₂jag₄ bá₄ jan₂
 ángel quiáñ₅ Diú₄, në₂jag₄ bá₄ líng₅ Cristo Jesú_s
 'njog₅. 15 ¿'E₂ bá₄ ca₂lë₃ quian'₅₄ a₂ñí₄ lë₃ dse₃
 jme₁ca₂ág₂ 'au'₂ 'nia'₂ le₂jaun₂? Lé₂ le₃juá'₄ jniá₂,
 jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂, jme₁uë'₄ 'nia'₂ míg₂ ne'₅₄
 guiong'₅₄, a₂jme₁cué'₁ jniá₂. 16 Jaun₂ në₃, ¿on₃ bá₄
 lín₂ 'nia'₂ a₂iog₅₄ bá₄ jniá₂ ia₁ a₂juá'₅ lia'₂ tí₅ jág₁?

17 Dsa₂ 'éi₂ në₃, 'njio₅ dsen₅₄ dsí₅ jmo₂₃ quian'₅₄
 'nia'₂, la₁ on₃jua'₅₄ a₂dse₃ dsón'₂ lia'₂ dsí₂jiog₅ dsí₅.
 A₂'no'₂ jui₅ a₂téi'₄ 'nia'₂ jnia'₅₄, ia₁jaun₂ le₃dsen₅₄ 'au'₂
 a₂éin'₄ guioin₅₄. 18 A₂dsón'₂ a₂dse₃ bá₄ jaun₂ a₂cué'₅
 dsa₂ bí₂ ríin'₅₄, chi₂jua'₂ a₂jaun₂ bá₄ a₂dse₃ a₂dsí₂jiog₅
 dsí₅. La₁ jui₁jmo₁₂ le₂jaun₂ co₂tan₅₄, on₃jua'₅₄
 rë'₂ jmá'₃ jme₁en₅₄ jniá₂ quian'₅₄ 'nia'₂. 19 'Nia'₂
 chi'₂-guein₂ quiáñ₃, con'₂ siá'₂ táng₃ ma₂ñag₅₄ uig₅
 o₄quiáñ₂ 'nia'₂, líng₅ në₂jag₄ bá₄ jan₂ 'io₅₄ i₂chan₂
 uig₅; caun₂ ñag₅₄ uig₅ le₂në₅ bá₄ ca₂lia'₂ ca₂lín₃ 'nia'₂
 a₂dsi₁nóg'₅ léng'₂ lia'₂ lín₅ Cristo. 20 ¡Jua'₅₄ mei'₂
 bá₄ lé₂ le₃dsiog₄ jniá₂ të₂në₃ ja₁con'₂ 'nia'₂, ia₁jaun₂
 jme₁tsíng₄ 'a₂ lia'₂ dsia₅₄ jág₁ quian'₅₄ 'nia'₂! Ia₁ 'njio₅
 lín₃ tsá₃ guion₅₄ 'a₂ lia'₂ jmo₅₄ quian'₅₄ 'nia'₂.

Jág₁ jáng'₅ léi₄ jui₁lia'₂ Agar quian'₅₄ Sara

21 'Nia'₂ con'₂ dsa₂ i₂'niog'₂ tón'₄ táng₃ 'Éi'₃ Juá'₅,
 ñag₄ caun₂ 'nia'₂ a₂juá'₄ jniá₂ la₂: ¿Tsa₁ ma₂nei'₂
 'nia'₂ a₂juá'₂ 'Éi'₃ jaun₂? 22 Ia₁ juá'₂ Si₂ 'iin₂₃ Abra-
 ham, 'éi₂ në₃ ca₂rë₃chán₃ on₃ ja₁ñi'₅₄. Jan₂ i₂ca₂can₃

dsa₂ mí₂ i₂jme₁jme₂ti₃ ta₁ ne₅₄; jan₂ guë'₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ quiáin₅ dsón'₂ i₂tsá₃ 'ein₂ ne₄ dsa₂ sián'₂ jme₂ti₃. ²³ Guein₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ i₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ Abraham, ca₂rë₃cháin₃ con'₂ lë₅ rë₂chan₂ guein₂ lë₁guein₂, la₁ guein₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ quián₅ Abraham 'ŋiog₅ në₃, ca₂rë₃cháin₃ a₂ca₂rë₃ti₃ jág₁ a₂cué₁ quió'₅ Diú₄. ²⁴ Jág₁ në₅, lë₅ caun₂ jág₁ a₂jáng'₅ léi₄. Le₃on₃ 'io₅₄ në₅ co₂'nió'₄ tñ₃ jág₁ a₂lí'₅₄ Abraham quian'₅₄ Diú₄. Caun₂ jág₁ në₅ lë₅ co₂'nió'₄ Má'₂ Sinaí a₂jáng'₅ léi₄ të₂le₃ quió'₅ Agar i₂cán₂ guein₂ i₂'i₄ 'éi'₃ jme₃ti₃ ta₁ ne₄ dsa₂. ²⁵ Jaun₂ lín₅ Agar co₂'nió'₄ Má'₂ Sinaí, a₂chí'₅ 'uë₃ Arabia, a₂lë₅ caun₂ nió'₄ quió'₅ Jerusalén jmiг₄ në₃, ia₁ tion'₅₄ dsa₂ chan₂ ciudad jaun₂ jme₂ti₃ 'éi'₃ co₂dsia₅ quiain'₅₄ chí'₂-guein₂ quiáin₅. ²⁶ La₁ jui₁lia₂ Jerusalén 'mí₂ quió'₅ guei'₅₄ në₃, rë₂na₄ bá₄ jui₅; jaun₂ ja₁jaun₂ bá₄ lë₅ në₂jag₄ bá₄ chog₅₄ jniog₄. ²⁷ Ia₁ ne₄ Si₂ juá': Quian₂ o₂'njó₃ dsi₅, 'ne₂ 'io₅₄ quen₂, 'ne₂ dsa₂ mí₂ i₂tsá₃ guein₂ ma₂can₅, 'ú₅ co₂mí'₅₄ guio'₅₄ a₂'io'₂ jéng'₂, 'ne₂ i₂tsá₃ 'e₂ jme₁ma₂cuing'₂ 'e₂ jaun₂ a₂chang'₂ uig₅.

Ia₁ të₂le₃ juïn₅ guë₄ guein₂ le₃chan₂ bá₄ quió'₅ dsa₂ mí₂ i₂ca₂téi₂ dsa₂, lia₂ con'₂ guë₄ dsa₂ mí₂ i₂chan₂ dsi₂i₂gu₂.†

²⁸ Rín'₅₄ jniog₄, lín'₅ bá₄ 'nia'₂ jui₁lia₂ Isaac; lín'₅ 'nia'₂ chí'₂-guein₂ con'₂ lë₅ jág₁ ca₂cué₃ Diú₄. ²⁹ Le₂në₅ bá₄ jui₁lia₂ jmiг₄ jaun₂, ja₁ní'₅₄ i₂ca₂rë₃chán₃ con'₂ lë₅ rë₂chan₂ ca₂le₃jín₃, qui₂ca₂co₃'ein₃ bá₄ ja₁ní'₅₄ Abraham i₂ca₂rë₃chán₃

† 4:27 Isaías 54:1.

con'₂ ta₁ quió'₅ jme₂dsí₂, le₂në₅ bá₄ lë₅ rë₂në₃ ján₃.
 30 ¿La₁ 'e₂ juá'₂ ne₄ Si₂? Juá'₂: "Dsen₅₄ dsi₂néi₂ 'io₅₄
 i₂jme₂ti₃ ta₁ ne'₅₄ në₅ lia'₂ jma₃quiain'₅₄ ja₁ñji'₅₄,
 ia₁ lia'₂ o₃líg'₂ jmiг₄ jua'₅₄ ja₁ñji'₅₄ 'io₅₄ 'lian'₅₄ në₅
 ca₂tíñ₂ tiin₅₄ a₂dse₃ a₂ca₂tíñ₂ ja₁ñji'₅₄ 'io₅₄ i₂jín₅₄."‡
 31 Jaun₂ në₃, rin'₅₄ jniog₄, tsá₃ láг₅ jniog₄ chi'₂-guein₂
 quián₅ 'io₅₄ i₂co₂'nió'₄ chi₁'ñje'₅₄ 'éi₂. Lág₅ bá₄ jniog₄
 chi'₂-guein₂ quián₅ 'io₅₄ i₂jín₅₄ § bá₄.

5

Tiá₂ nau₂ 'nia'₂ jui₅ rë₂na₄

¹ Cristo ca₂chéi'₂ jniog₄, ia₁jaun₂ tsá₃
 ma₃le₃chong₂ jua'₅₄ a₂le₁'ñei'₅₄ gué₄. Jaun₂ tiá₂
 nau₂ 'nia'₂ jui₅ rë₂na₄, tsá₃ ma₃tón₂ 'nia'₂ táng₃
 uig₅ 'éi'₃ guei₂ co₂'nió'₄ a₂jmo₅ a₂rë₂'ñe'₅₄ dsa₂.
² Jaun₂ rë₂ nei₂ 'nia'₂. Jniá₂ Pa₄, juíg₂ 'nia'₂: Në₁jua'₂
 cuín'₅ 'nia'₂ a₂ti₃ dsa₂ ni₁lo'₄, jaun₂ dsióг₅ 'i₁ca₂juig₄
 tsá₃ 'e₂ ta₁ téñ₄ Cristo ja₁con'₂ 'nia'₂. ³ 'Nio₃ jniá₂
 juá'₄ táng₃: në₁ein₂ cuín₅ a₂ti₃ dsa₂ ni₁lo₁₂, ca₂tíñ₂
 jme₃ti₃ ca₂le₃jé₃ 'éi'₃ qui'₅ Si₂ quió'₅ Moisés. ⁴ 'Nia'₂
 i₂'náu'₂ jui₅ a₂guéi'₂ Diú₄ a₂líng'₅ dsa₂ dsen₃ të₂le₃
 'uig₅₄ ia₁ a₂rë₂ten'₅₄ 'nia'₂ 'Éi'₃, ca₂dsióг₃ táng₃
 co₂dsia₅ ma₂ca₂'nia'₅₄ bá₄ 'nia'₂ jág₁ quian'₅₄ Cristo;
 ma₂i₂uín'₃ bá₄ táng₃ 'nia'₂ ja₁dsia₅ Diú₄ 'ua₁ dsí₅
 ja₁con'₂ 'nia'₂. ⁵ Ia₁ të₂le₃ quian'₅₄ Jme₂dsí₂, të₂le₃
 jnia'₅₄ 'a₂ con'₂ 'éin₂ bá₄ jniog₄, chong₂ a₂'ín₂ dsí₅
 le₁jnjia₁ a₂já₅ caun₂ jmiг₄ jé₁léi₂ dsón'₂ jniog₄ dsa₂
 dsen₃. ⁶ Ia₁ në₁jua'₂ chong₂ le₃quió'₅ Cristo Jesúš,
 tsá₃ 'e₂ ta₁ jmo₃ o₁jnjia'₅₄ a₂rë₂uìng₄ o₃ tsá₃ rë₂uìng₄ 'e₂

‡ **4:30** Génesis 21:10. § **4:31** o₃, "io₅₄ i₂lon₄."

lo₄ dsa₂. Ia₁ a₂le₃'éin₂ bá₄ tē₃dsón'₂ quen₅, a₂le₃jniá₂
tē₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₁'nió₄ jniog₄ rīn'₅₄. ⁷ Dse₃ bá₄
lia'₂ con'₂ jme₁ma₂ja₂nó'₅ 'nia'₂. ḡ'Ein₂ bá₄ ca₂jmo₃
jnág₅ jui₅ jaun₂ tsá₃ ma₃nág'₁ gau₂ jág₁ a₂tí₅ dsón'₂?
⁸ On₃hua'₅₄ a₂jaun₂ a₂ma₂tē₅ Diú₄ 'nia'₂ jua'₅₄ a₂jmó'₂
le₂nē₅. ⁹ Lé₅ jui₁lia'₂ juá'₂ jág₁ quió'₅ dsa₂ ma₂líg'₂:
"Quian'₅₄ ca₂juig₄ bá₄ jui₁ levadura, jmo₃ ta₁ guion'₂
ca₂le₃jé₃ ti₁can₁." ¹⁰ Caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₃ tē₂le₃ ja₁con₂
Te₁gui'₅₄, a₂tsá₃ ma₃dsi₃jiog₅ 'au'₂ 'nia'₂ le₂siá'₂; Diú₄
bá₄ 'é₂ uig₅ quió'₅ dsa₂ i₂chi₂jan₅ chi₂nei₂₃ jág₁ jin'₄
'nia'₂, tsá₃ a₂lě₅ jaun₂ jui₁'ein₂ gué₃. ¹¹ Tē₂le₃ quió₃
gué'₂ rin'₅₄ jniog₄, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ njí₅ jniá₂ te₁neg'₅₄
dsa₂ a₂ti₃ lo₅₄, ḡ'e₂ gué'₂ lē₃ qui₂co₂'ein₅ dsa₂ jniá₂?
Jág₁ dse₃ a₂rë₂'é₂ quió'₅ Cristo a₂ca₂join₃ ne₄ cróg₄,
tsá₃ 'lig'₅₄ jme₁tiin₃ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂. ¹² La₁
jui₁lia'₂ dsa₂ i₂cuë₅ o₂me'₅₄ dsi₅ 'nia'₂ a₂'é₂₃ a₂ti₃ dsa₂
lo₅₄, ijua'₅₄ co₂ñei'₅₄ bá₄ ti₃ quió'₅ guioin₅₄!

¹³ Ia₁ 'nia'₂, rin'₅₄ jniog₄, ma₂ca₂rë₃té₄ a₂lén'₂ 'nia'₂
dsa₂ i₂i₂nio₄ lon₄. Jñia'₅₄ lia'₂ tsá₃ cuín₅ 'nia'₂ jmi₄
jua'₅₄ a₂jme₁ti'₄ gué₄ 'nia'₂ a₂mi₅ ní₁ñjí'₁ ia₁ a₂líng'₅
dsa₂ i₂ma₂lón₂. Tē₂le₃ jme₁ti₁ 'nia'₂ ja₁con₂ ríng'₂
le₂jang'₂ le₂jang'₂, tē₂le₃ ia₁ a₂'nió'₃ 'nia'₂ ríng'₂.
¹⁴ Ia₁ quian'₅₄ ca₂jon₄ jág₁ bá₄ a₂rë₂'ñia₅ ca₂le₃jé₃ 'Éi'₃
Juá'₅: "Jme₁'nió₄ dsa₂ mi₂güíg₃ ríng'₂ jui₁lia'₂ 'nióg'₃
'ñiag'₂."^{*} ¹⁵ La₁ nē₁jua'₂ tion'₅₄ 'nia'₂ quíng'₅ ríng'₂
quian'₅₄ i₂la₂ i₂ó₃, tē₃ñjí'₅₄ quián'₂ 'nia'₂ ia₁ con'₂ tsá₃
njó₅ nē₁jua'₂ guion'₅₄ bá₄ 'nia'₂ qui₂co₂dsi₃'éng'₅.

*'A₂ lia'₂ le₃chan₂ dsa₂ tē₂le₃ quió'₅ Jme₂dsí₂ mi₂güíg₃
la,*

* **5:14** Levítico 19:18.

16 A₂la₂ bá₄ a₂juíg₂ jniá₂ 'nia'₂: Juí₁le₂chan'₂ bá₄ 'nia'₂ con'₂ lě₅ jiog₅ Jme₂dsí₂, jaun₂ bá₄ dsióg₄ a₂tsá₃ ma₃jme₁ti₄ 'nia'₂ a₂mi₅ ni₁ñi₁'. **17** Ia₁ ca₂le₃jé₃ a₂'ín₅ dsí₅ ni₁ñi₁ dsa₂, 'io'₅₄ Jme₂dsí₂ quián₅ Diú₄. Ján₃ gué'₂ le₂jaun₂ a₂'ín₅ dsí₅ Jme₂dsí₂ 'io'₅₄ ni₁ñi₅ táng₃. Tsá₃ jein'₂; lě₅ 'nei₂. 'Uíg₅₄ jaun₂ bá₄ tsá₃ lé₂ le₃jmó'₂ 'nia'₂ a₂'niog'₂. **18** Ia₁ nē₁jua'₂ jiog₅ Jme₂dsí₂, tsá₃ ma₃tiong'₅₄ 'Éi'₃ Juá'₅. **19** Ia₁ a₂rë₂jniá₂ dse₃ bá₄ 'a₂ lia'₂ lě₅ chan₂ dsa₂ i₂i₂nio₄ con'₂ lě₅ 'ñio₂ dsí₅ ni₁ñi₁₂: nió'₅ jág₁ a₂tsá₃ dsi₂ten₅₄ nió'₃; i₂nioi₅₄ 'ñio₅ lě₁'ñioi₅ 'e₂ gué₃ a₂jmo₅-dsáu₅; tsá₃ con₂ dsí₅; **20** qui₂jme₂gain₃ diú₄ lag₄; jmo₂₃ mí₅ a₂chan₂ dsí₅; † i₂'ñia₅₄ dsa₂ mi₂güíg₃ rin'₅₄; i₂qui₂tsin₅ quian'₅₄ rin'₅₄; i₂dsí'₅ 'uin₅ dsí₅; i₂caun₂ lě₁rë₂'ne₂; i₂'ë'₂ a₂cha₂ quió'₅; i₂dsia₅ mí'₅₄ jmo₅ le₁dson'₅₄ dsa₂; i₂jmo₅ jmá'₃ co₂nió'₃ quian'₅₄ riin'₅₄; **21** i₂uig₅ dsí₅; [i₂jme₂dsian₅ rin'₅₄]; † i₂i₂nio₄ lě₁'en₅; qui₂jmo₂₃ jmid₄ ja₁qui₂jmo₅-dsáu₅ a₂'lig'₅₄ nē₃. 'Lióng₂ bá₄ gué₄ a₂siá'₂ jmo₅ i₂lin₅₄ a₂mei'₂ tsá₃ co₂rë₂ jáñ₃. Jaun₂ 'é₅ jniá₂ jág₁ tē₃jniá₅, juí₁lia'₂ ma₂juá'₃ jniá₂ le₂jniá₅ ma₂juíg₂ 'nia'₂, ca₂le₃jín₃ dsa₂ i₂qui₂jmo₅-dsáu₅ a₂nē₅ o₁líg'₂ jmid₄ tsá₃ tíin'₄ ja₁gon₂ Diú₄. **22** La₁ le₂la₂ bá₄ chan₂ dsa₂ i₂jiog₅ Jme₂dsí₂: A₂'nioi₃ riin'₅₄; chain₂ o₂'ñjo₃ dsí₅; tei₄ le₁ág₄ dsí₅ nē₃, ton'₂ juín'₂ dsí₅ líin₅; 'ñjo₂ dsí₅ quiain'₅₄ riin'₅₄; jmo₂₃ a₂dse₃ dsí₅ ja₁con₂ riin'₅₄ nē₃; tí₅ jág₁ quió'₅ nē₁'e₂ jág₁ jmo₂₃ quiain'₅₄ riin'₅₄. **23** 'Ua₁ dsí₅ líin₅ ja₁con₂ riin'₅₄; ñi₅ 'a₂ lia'₂ jme₃'uáin₂ dsí₅ 'ñiog₅ 'e₂ jme₁ja₂ dsí₅

† **5:20** griego: farmakeía. † **5:21** A₂lin₅₄ chog₅₄ si₂tsá₃le₁ton₅jág₁ nē₅.

jmo₃. 'I₁caun₂ 'éi'₃ tsá₃ cha₂ jua'₅₄ a₂lé₂ le₃'liog'₃ quió'₅ dsa₂ i₂chan₂ le₂në₅. ²⁴ Ia₁ dsa₂ i₂ma₂lín₅ quián₅ Cristo, në₂jag₄ bá₄ a₂ma₂ca₂i₃lé₂ ne₄ cróg₄ ca₂le₃jé₃ lia₂ lë₅ jme₁lín₄ chain₂ mi₂güíg₃, co₂dsia₅ quian'₅₄ a₂jme₁'in₅ dsí₅, a₂jme₁qui₂dsí₂jiog₅ dsí₅ jmo₃ në₃. ²⁵ Le₂në₅ chi₂jua₂ chong₂ jniog₄ të₂le₃ quian'₅₄ Jme₂dsí₂, jáñ₃ bá₄ ju₁i₁nio₁ jniog₄ lia₂ jiog₅ Jme₂dsí₂. ²⁶ Tsá₃ ca₂tág₂ jniog₄ jmó₁ táu'₅, on₃ guë'₂ dsiá₁ mi'₅₄ le₂jau₂ le₂jau₂, on₃ guë'₂ jmó₁ uig₅ dsí₅ quian'₅₄ rin'₅₄.

6

Jme₁'on₁ 'nia'₂ ríng'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂

¹ Rin'₅₄ jniog₄, në₁ein₂ 'nia'₂ ca₂tán₂ dso₄, 'nia'₂ guë'₂ con'₂ i₂ma₂jiog₅ Jme₂dsí₂, ca₂tín₂ 'nia'₂ jme₁'oin₁, ia₁jaun₂ roin'₂ táng₃, jmó'₂ 'nia'₂ 'ua₁ 'au'₂ ja₁coin₂. La₁ 'í₁ jmo₄, ia₁ con'₂ tsá₃ ñó₅ në₁le₂jiog₅ 'ñiag'₂ ca₂táng'₂ jáñ₃. ² Jme₁'on₁ 'nia'₂ ríng'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂, chi₂jua₂ 'e₂ caun₂ o₂me'₅₄ dsí₅ guei₂ quian₅ ríng'₂, ia₁ le₂në₅ bá₄ le₃ten'₅₄ 'nia'₂ 'éi'₃ a₂ca₂quiog₂ Cristo.* ³ Ia₁ në₁jua₂ chan₂ 'ein₂ líñ₂ tiin₂ jmo₂₃, në₁jua₂ tsá₃ 'e₂ ta₁ téin₄ guë'₂ në₃, jme₂gain₂₃ 'ñiog₅. ⁴ Le₂jan₂ le₂jan₂ bá₄ dsa₂ ca₂tíin₂ con₂ 'í₁ 'a₂ lia₂ jnia'₅₄ ma₂lé₅ chain₂ guioin₅₄. Në₁jua₂ ca₂rë₃lí'₄ rë₂ ma₂chain₂, tióin₂ dse₃ guioin₅₄ bá₄, on₃jua'₅₄ jnia'₅₄ 'nio₃ chein'₃ dse₃ o₄quió'₄ i₂sián'₂. ⁵ Ia₁ i₂jma₃quén₅ cán₂ guei₂ o₂me'₅₄ dsí₅ guion₅₄ bá₄ dsa₂ le₂jain₂ le₂jain₂.

⁶ Ju₁lia'₂ dsa₂ i₂rë₂tin₂ jág₁ quió'₅ Diú₄, ca₂tiin₂ jme₃'oin₅₄ të₅ quiáin₅ quian'₅₄ ca₂le₃jé₃ ne₅₄ a₂dse₃ a₂cha₂ quió'₅. ⁷ Tsá₃ lë₁jme₂gán₁ 'nia'₂ 'au'₂

* ^{6:2} 'Nio'₂ ja₁ton₅ Juan 13:34.

guiong'⁵⁴: ia₁ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ lë₁co₃jmá'₂ Diú₄, ia₁ chi₂jua'₂ 'e₂ caun₂ a₂jne₅ dsa₂, a₂jaun₂ bá₄ ráu₃ quió'₅. ⁸ Jui₁lia'₂ jan₂ dsa₂ i₂jne₅ a₂'ín₅ dsí₅ ni₁ñi₁ 'ñiog₅, jui₅ ni₁ñi₁₂ jaun₂ bá₄ ro'₂ 'mú₃; la₁ dsa₂ i₂jne₅ të₂le₃ quió'₅ Jme₂dsí₂, jui₅ Jme₂dsí₂ bá₄ ráu₃ quió'₅ ján₃ a₂le₃chain₂ co₂tan₅₄. ⁹ Le₂në₅ bá₄, tsá₃ lë₁o₁'ú'₄ dsí₅ jniog₄ a₂jmó₁ a₂dse₃; ia₁ në₁jua'₂ tsá₃ ca₂'ág₂ caun₂-tin₃ dsí₅ jniog₄, já₅ bá₄jmig₄ të₅₄ a₂ráu₃ quián₂. ¹⁰ Jaun₂ lë₃, lia'₂ co₂ráun₂ lé₂ le₃jmó₁, o₁jmó₁ jniog₄ a₂dse₃ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃, la₁ ja₂lin₃ gué₄ le₃ja₁con₂ rin'₅₄ jniog₄ i₂'én₂.

'Ë₂ gué₄ jág₁ tē₃jnjá₅, jé₁'ág₅'jág₁

¹¹ Jag₄ 'nia'₂ quian'₅₄ letras ca₁ca'₅₄ jmo₂₃ quian'₅₄ gu₃ 'ñiό₃,† si₂ a₂tsíng₂ ne'₅₄ 'nia'₂. ¹² Dsa₂ i₂jnjia'₅₄ 'nio₃ le₃jniai₂ tión₂ dse₃, chi₂quiáin₂ jmig₄ 'nia'₂ a₂tí'₁ 'nia'₂ lo'₅₄; jmo₂₃ le₂jaun₂ ia₁jaun₂ tsá₃ 'ein₂ co₃'ein₃ 'uig₅₄ ne₄ jág₁ quió'₅ cróg₄ quió'₅ Cristo. ¹³ Ca₂lia'₂ jnia'₅₄ guion₅₄ dsa₂ i₂ti₅ lo₄ 'éi₂, tsá₃ a₂jaun₂ jme₂ti₃ a₂juá'₂ ca₂le₃jé₃ 'Éi'₃ Juá'₅ jaun₂. La₁ 'nio₃ ně₃ a₂tí'₁ 'nia'₂ quiáng₂, ia₁jaun₂ le₃jmo₃ táin'₅ ja₁con₂ ni₁ñi'₁ 'nia'₂. ¹⁴ La₁ jniá₂ ně₃, o₁líg'₂ tsá₃ 'nio₃ jmo₅₄ táng'₅, jnia'₅₄ lia'₂ le₃quió'₅ 'mú₃ a₂ca₂i₃ñí₂ Te₁gui'₅₄ Jesucristo quián₂ jniog₄ ne₄ cróg₄ bá₄. Ia₁ 'uig₅₄ a₂ca₂jon₃ Cristo ne₄ cróg₄, ma₂ca₂ñí₂ bá₄ mi₂güíg₃ ja₁con₂ jniá₂; ján₃ gué'₂ le₂jaun₂ co₂'nió'₄ ma₂jon₅ bá₄ jniá₂ të₂le₃ ne₄ mi₂güíg₃. ¹⁵ Jaun₂ ně₃, 'i₁caun₂ tsá₃ 'e₂ quen₅ a₂rë₂uing₄ o₃ a₂tsá₃ 'e₂ rë₂uing₄ lo₄ dsa₂; la₁ a₂léi₂ jniog₄ dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃'mag'₂ të₂dsí₅,

† **6:11** 'Nio'₂ ja₁ton₅ 1 Corintios 16:21; Colosenses 4:18; 2 Tesalonicenses 3:17; Filemón 19.

a₂në₅ bá₄ dsón'₂ a₂quen₅. **16** Të₂le₃ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃
 dsa₂ i₂i₂nio₄ lia'₂ con'₂ lë₅ jág₁ në₅, jui₁le₁'ág₄ bá₄
 tei₄ 'au'₂ 'nia'₂, jui₁dsia₅₄ bá₄ Diú₄ ñéi₂ dsí₅ ja₁con'₂
 'nia'₂ i₂líng'₅ tē₃dsón'₂ dsa₂ juig₂ quiáin₅. **17** Në₃ në₃,
 tē₂le₃ ne₄ jui₅ ja₁dsau₅₄ në₅, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ jui₁cuë₅₄
 o₂me'₅₄ dsí₃, ia₁ ma₂quian₄ bá₄ jniá₂ 'ñiό₃ léi₄ tio'₅₄
 ni₁ñi₃ a₂jáng'₅ jág₁ dsau₅ a₂líng₅ tē₃dsón'₂ jan₂ dsa₂
 quián₅ Jesús.

18 Jui₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo quián₂
 jniog₄ jme₂dsí₂ quián'₂ 'nia'₂, rìn'₅₄ jniog₄. A₂méi₃,
 Co₂në₅.

**Jag₁ 'mí₂ a₂ma₂li'₅₄ quian'₅₄ Diu₄
New Testament in Chinantec, Tepetotutla
(MX:cnt:Chinantec, Tepetotutla)**

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Tepetotutla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Tepetotutla [cnt], Mexico

Copyright Information

© 1994, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Tepetotutla

© 1994, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Dec 2021
5c52af9e-3086-5d57-9b7e-2e495fea8899